

rolle, fødevarerikthed, industriel produktion og byernes vækst; rapporten ser også miljø- og udviklingsproblematikken i sammenhæng med freds- og sikkerhedsspørgsmålet. Uanset hvilken skæbne rapporten kommer til at lide i FN, er den ikke til at komme udenom for alle, der beskæftiger sig med miljø og udvikling i et internationalt perspektiv.

Niels Chr. Sidenius
Institut for Statskundskab

Mogensen, Gunnar Viby, *Historie og økonomi, Samfundsvidenskabelige synsvinkler på dansk historieforskning efter 1970*, København: Akademisk forlag, 1987, 240 s.

Til brug ved undervisningen i økonomisk historie ved politstudiet har økonomien og socialforskeren Gunnar Viby Mogensen udsendt denne bog, der angiveligt vil lægge op til en diskussion af begrebet tværfaglighed og forholdene i grænsefeltet mellem historie og økonomi. Dens værdi ligger dog først og fremmest i dens forskningsoversigt over de i bogform udsendte dele af dansk økonomisk-historisk forskning siden 1970. Hovedemnerne her er studiet af økonomisk vækst i Danmark og udviklingen i indkomstfordelingen. Både inden for disse forskningsområder og på en række andre er det bemærkelsesværdigt, hvor mange økonomisk uddannede forskere, der har præget den økonomisk-historiske forskning.

Viby Mogensen diskuterer blandt andet også Rostows faseteori, marxistisk udviklingsteori og den såkaldte *New economic History*. Der gives desuden en introduktion til historisk metode, som især er en parafrase over H.P. Clausens *Hvad er historie?* (1963), suppleret med lange citater fra en række andre metode-bevidste historikere. Denne del forekommer at være den mindst vellykkede, blandt andet fordi der ikke sondres mellem det funktionelle og det absolutte kildesyn.

Jørgen Elklit
Institut for Statskundskab

Johs. Nielsen, *1864 - Da Europa gik af lave*. Odense University Studies in History and Social Sciences, vol. 102, Odense Universitetsforlag, 1987, 439 s., 240,00 kr. (eksklusive moms).

Bogens titel er misvisende. Den handler nemlig mindre om europæisk storpolitik end om forløbet af krigen 1864 mellem Danmark og Preussen og Østrig. Udviklingen af denne krig er behandlet meget detaljeret, og selvom der er lagt særlig vægt på den militære side, kommer forfatteren også ind på de politiske aspekter. Hans hovedtese er, at den danske regering ikke havde holdt de militære styrker til

rolle, fødevarerikthed, industriel produktion og byernes vækst; rapporten ser også miljø- og udviklingsproblematikken i sammenhæng med freds- og sikkerhedsspørgsmålet. Uanset hvilken skæbne rapporten kommer til at lide i FN, er den ikke til at komme udenom for alle, der beskæftiger sig med miljø og udvikling i et internationalt perspektiv.

Niels Chr. Sidenius
Institut for Statskundskab

Mogensen, Gunnar Viby, *Historie og økonomi, Samfundsvidenskabelige synsvinkler på dansk historieforskning efter 1970*, København: Akademisk forlag, 1987, 240 s.

Til brug ved undervisningen i økonomisk historie ved politstudiet har økonomien og socialforskeren Gunnar Viby Mogensen udsendt denne bog, der angiveligt vil lægge op til en diskussion af begrebet tværfaglighed og forholdene i grænsefeltet mellem historie og økonomi. Dens værdi ligger dog først og fremmest i dens forskningsoversigt over de i bogform udsendte dele af dansk økonomisk-historisk forskning siden 1970. Hovedemnerne her er studiet af økonomisk vækst i Danmark og udviklingen i indkomstfordelingen. Både inden for disse forskningsområder og på en række andre er det bemærkelsesværdigt, hvor mange økonomisk uddannede forskere, der har præget den økonomisk-historiske forskning.

Viby Mogensen diskuterer blandt andet også Rostows faseteori, marxistisk udviklingsteori og den såkaldte *New economic History*. Der gives desuden en introduktion til historisk metode, som især er en parafrase over H.P. Clausens *Hvad er historie?* (1963), suppleret med lange citater fra en række andre metode-bevidste historikere. Denne del forekommer at være den mindst vellykkede, blandt andet fordi der ikke sondres mellem det funktionelle og det absolutte kildesyn.

Jørgen Elklit
Institut for Statskundskab

Johs. Nielsen, *1864 - Da Europa gik af lave*. Odense University Studies in History and Social Sciences, vol. 102, Odense Universitetsforlag, 1987, 439 s., 240,00 kr. (eksklusive moms).

Bogens titel er misvisende. Den handler nemlig mindre om europæisk storpolitik end om forløbet af krigen 1864 mellem Danmark og Preussen og Østrig. Udviklingen af denne krig er behandlet meget detaljeret, og selvom der er lagt særlig vægt på den militære side, kommer forfatteren også ind på de politiske aspekter. Hans hovedtese er, at den danske regering ikke havde holdt de militære styrker til

lands og til vands på et niveau, der effektivt kunne støtte en aggressiv dansk udenrigspolitik. Også den preussiske side analyseres, og Helmut von Moltke indtager her en fremtrædende plads. En interessant detalje er påpegningen af modsætningen mellem politiske og militære mål, da krigen var begyndt (s. 185). For de politiske ledere var det afgørende at begrænse de militære operationer til besættelsen af Slesvig, mens de militære ledere som mål havde tilintetgørelsen af modstanderens styrker. En smuk illustration af et klassisk problem.

Derimod er den storpolitiske situation analyseret mindre tilfredsstillende. Forfatterens opfattelse er, som titlen angiver, at krigen i 1864 ikke blot blev et vendepunkt i dansk historie (hvad få vil modsige), men også i europæiske historie. Synspunktet er utilstrækkeligt begrundet og i øvrigt heller ikke plausibelt. Det slesvig-holstenske problem var kun en enkelt brik – og langt fra den vigtigste – i de forskellige spil, som omstrukturerede Europa i det korte spænd af år mellem 1853 og 1871. Forfatteren er for snævert koncentreret omkring krigen 1864 til at kunne vurdere den i en storpolitisk sammenhæng. Men for dem, der ønsker solid og detaljeret viden om forløbet af krigen i 1864, er bogen uundværlig.

Niels Amstrup
Institut for Statskundskab